

stavnshundne i allerhøjeste Grad. Derfor maa de tage Arbejde til den Pris og under de Vilkaar, der bliver tilbudt. I Virkeligheden bliver de derved tvunget af Omstændighederne til at optræde som Løntrykkere overfor deres Kammerater. Netop for at udvide disse Brug er det, vi foreslaar at gaa længere ned med Ekspropriationsbestemmelsen. Skulde det virkelig være saa forfærdelig slemt, om man fra en Ejendom paa 25—30 ha — under 25 kan man jo ikke komme — tager 10 pCt., hvis der ved Siden af ligger en Ejendom paa 3—4 Tdr. Land, for at denne kan blive afrundet, saa den kan blive et virkeligt Husmandshjem og afgive Basis for en Families Underhold. Det ærede Medlem mente ogsaa, at det, at vi var gaaet ned med Renten fra $4\frac{1}{2}$ til 4 pCt., var at byde over, at sige: een til. Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen var inde paa det samme. Men de Herrer maa jo regne med det Nedslag i Renteydelsen, der er kommet i de senere Aar. Vort Forslag staar i Virkeligheden ganske godt til det Forhold, at Kreditforeningsrenten er faldet mere end $\frac{1}{2}$ pCt. For Øjeblikket staar Kursen paa Husmandskreditforeningsobligationer ved 98, medens den før var nede under 80, omkring 78. Det er da ret naturligt, at vi foreslaar, at Renten skal falde.

Det ærede Medlem mente, at den Form for Driftslaan, der var foreslaaet gennem Landbokommissionen, var bedre. Jeg skal indrømme, at jeg var en Tilhænger af den. Men vi henstillede da til Ministeren, at de 10 Mill. Kr., der i sin Tid var givet som Driftslaan, skulde indgaa til Organisationerne, saaledes at der deraf kunde dannes en Begyndelse til en virkelig Driftslaanefond; det kunde da overlades til Husmændene selv at skønne over, hvem der kunde og burde komme i Betragtning. Den højtærede Minister svarede mig den Gang nogenlunde velvilligt. Men naar vi senere har talt om dette Spørgsmaal, har han stillet sig højest uvillig. Nu bliver disse Penge imidlertid inddrevet, og vi har da ingen anden Vej til at hjælpe dem, der er kommet i Betryk, end den, der her er foreslaaet. Det ærede Medlem talte ogsaa om Flugten fra Land til By og sagde, jeg kun havde omtalt Forholdene fra 1916 til 1921, men jeg omtalte virkelig Forholdene fra 1911 til 1921 og viste, at fra 1911 til 1916 var der en lille Stigning i den egentlige Landbefolkning, men fra 1916 til 1921 atter en Tilbagegang. Men hvis vi tager Statistikken over Danmarks Folkemængde, som den

er udtrykt i Værket „Folkemængden i Danmark 1921“, og gennemgaar det Side for Side, viser det sig, at paa alle de gamle dyrkede Jorder har der siden 1860 ikke været nogen Fremgang i Landbefolkningen. Den Smule Udstykningsbevægelse, der har været paa de Egne, er fuldstændig ophævet ved de moderne Driftsmidler. Jeg skal tage et enkelt Herred, Vester Flakkebjerg Herred. Det havde i 1860 12 831 Indbyggere, men i 1921 12 641, eller omtrent 200 mindre. Og tager man de gamle Herreder med den gamle dyrkede Jord, vil man se ganske det samme. Men medens tidligere det Fødselsoverskud, vi sendte ind fra Landet, kunde finde Beskæftigelse i Byerne eller ogsaa kunde finde Afløb ud af Landet gennem Udvandring, og der saaledes ikke behøvede at fremkomme Overbefolkning, er begge disse Veje nu lukket, og vi har kun den sidste tilbage, nemlig den danske Jord. Man maa se paa de ændrede Forhold for overhovedet at dømme om dette.

Maa jeg ganske kort sige til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, der selvfølgelig holder paa Jordlovene af 1919 — enhver So synes jo altid bedst om sine egne Grise — at jeg har ogsaa villigt indrømmet, at disse Jordlove har deres Fordele fremfor den gamle Husmandslov, men de har ogsaa deres Svagheder, og vi har Gang paa Gang fra vor Side peget paa en meget væsentlig Svagheit, den nemlig, at man tvinger Nybyggerne til at møde med en Tiendedel af det. Bygningen koster at opføre. Det ærede Medlem vilde ikke være med til at slette denne Bestemmelse, han mente, det var fuldt naturligt, men det er ikke naturligt, fordi det saa bliver andre Befolkningslag, det bliver ikke Husmændene og deres Børn, der kommer i Betragtning. Der kom en ung Mand til mig i Fjor Vinter oppe i Vendsyssel og sagde: Hvordan kan det være! Jeg er 28 Aar gammel, jeg har ernæret mig som Tjenestekarl og, siden jeg blev gift, som Dag-lejer. Alligevel har jeg været i Stand til at spare mig omtrent 1 100 Kr. sammen, som jeg har Bankbog paa. Jeg har Indbo til to Værelser. Jeg har søgt Jord efter Lov af 4. Oktober 1919, men faaet den Besked, at jeg ikke har Penge nok til at overtage en Lod. Jeg sagde til ham: Ja, det er rigtigt nok. Hvis du skulde have en Lod, skulde du først og fremmest have 1 500 Kr. til at sætte i dine Bygninger, og derudover skulde du have saa mange Penge, at du kunde faa Besætning. Det havde han ikke, han havde ikke en Gang til-